

Kabli Päikeseloojangu festivali avamisralli toimub päikeseloojangust päikesetõusuni

Selle suve festivali avapäeval 1. juulil kutsume kõiki kaasa sõitma päikeseloojangust kuni päikesetõusuni ligi 40-kilomeetrisel marsruudil Iklast Piklani ning nautima öö jooksul toimuvaid ülesastumisi Uue-Jaani talus, Jaagupi sadamas, Kabli rannas ja Luitemaal.

Festivali avatiiru alustatakse päikeseloojangu hakul Ikla külas Läti piiri ääres asuvast Uue-Jaani talust,

kus hingekosutusõhtul astuvad üles kõrilauljad näitleja Margus Prangele eestvedamisel. Merekultuuriaasta puhul teeme järgmise ja pikema peatuse Jaagupi sadamas, kus peame maha ühe korraliku sadamakõrtsi peo koos akordionimuusika, tantsu ja paadisõitudega. Peolt ei puudu ka üheks ööks avatav Jaagupi sadamakõrts koos „madruste muside“ ja „tüürimeeste rüübetega“. Edasi

suundub festivalirong Kabli randa, et osa saada rajust rocki-ülesastumisest Pärnu bändi Kõu saatel.

Enne päikesetõusu aga tuleb kiirustada Tolkuse matkaraja alguspunkti, et seada sammud Tornimäele. Siin on oodata muusikalist-rituaalset kontserti, et tervitada kell 4 hommikul rabast tõusvat päikest.

Selleks, et teha öine külade vahel promeneerimine veelgi atraktiiv-

semaks, kutsume kõiki üles ajama garaažist välja oma vaatamisväärt sõidumasin, olgu selleks siis nostalgiline külgorviga mootorratas või luksuslik Rolls-Royce.

Lisainfo 1. juulil toimuvast ning kogu festivali kava on peagi üleval meie kodulehel www.kablifest.com. Samuti jälgi meid facebookis, nime all Kabli Suvi.

EVELI LOORENTS

XI Põhja-Liivimaa festival – JAH ERI

3. juunil kell 18.00 Gurmeeõhtusöök Mardi Metsatalus Urissaares.

4. juunil festivalipäev algusega kell 11.00 Häädemeeste Suveaias.

Hoolimata sellest, et käimas on merekultuuri aasta, on tänavuse Põhja-Liivimaa festivali alateemaks jaht. Seetõttu erineb festival ka natuke eelmistest ja saab alguse juba reedel, 3. juunil.

3. juunil kell 18.00 pakume kõigile võimalust ise osa saada metsa maitsetest. Mardi Metsatalu gurmeeõhtusöögil Urissaares saab nautida ulukiliha hõrgutisi ning teisi metsaande, kõrvale peremehe metsajutte ja muudki head-paremat. Kuna õhtusöõgi kohad on piiratud, siis on vajalik eelregistreerimine! Gurmeeõhtusöõgi maksumus on 20 €. Info ja broneerimine: Mart Ruul, tel 517 5277, mart@mardimetsatalu.ee ja Eveli Loorents, tel 528 3186, eveli258@hotmail.com.

Festivalipäev 4. juunil algab kell 11.00. Kuna festivali alateemaks on JAHT, siis on festivali päeval kohal MTÜ Eesti Jahinaised ja mitmed jahiseltsid, kes on kaasa võtnud uudistamiseks metsloomade toipiseid, jahisaadusi, lõkse jms. Kihnu jahiselts tutvustab lähemalt, kuidas hüljest küttida. Vardasse aetakse TERVE METSSIGA, mis festivalirahvale tasuta söömiseks läheb. Kulla tuleb Eesti Jahimeeste Seltsi tegevjuht Tõnis Korts, kes räägib lähemalt teemal „Kuidas saada jahimeheks?“ Toimub JAHIKOERTE NÄITUS ning KOERTE AGILITY SHOW.

Festivali korraldamine toimub suures osas koostöös Pärnumaa Jahimeeste liiduga.

Kohal on KAITSELIIT, kes on väljas laskesimulatsiooniga. Samuti on võimalus tutvuda Kaitseliidu varustuse ja tehnikaga. Julgematel on võimalik turnida köitel.

Häädemeeste Seltsimajas on võimalus vaadata taas KINO – seekord saab näha filmi hülgeküttimisest. Sarnaselt varasematele aastatele saab lasta ennast jäädvustada FOTOSTUUDIO poolt.

Traditsiooniliselt toimub kogu päeva jooksul suur LAAT ja KIRBUTURG, mis algavad kell 11.00 ja kuhu ootame ostma ja müüma taimi, käsitööd, head ja paremat söögipoolist.

Lavalisi etteasteid näeb sel aastal kohalike, naa-

Häädemeestel mängiti saaljalgpalli

FOTO: ERAKOGU

Jalgpalliklubi JK Poseidon ja Aaloja jalgpallikooli 2005.–2006. a sündinute võistkonnad peale mängu.

9. märtsil toimus Häädemeeste Spordihoones jalgpallipäev, kus kohtusid kolme vanusegrupi JK Poseidoni ja Läti Aaloja Jalgpallikooli võistkonnad.

2008. a sündinute mängu võitsid lätlased 8–6, 2005.–2006. aastaringi mängu võitsid eestlased 5–2 ja kõige tasavägisemas, 2004. aasta sündinute mängus pidid lätlased tunnistama JK Poseidoni paremust 2–3.

Häädemeestel treenib noori jalgpallureid trener Martin Kuldmägi. Veel kuulusid JK Poseidoni võistkondadesse treenerite Joonas Einfeldti ja Nils Grüni treeningrühmade lapsed.

bervaldade ning Läti kollektiivide poolt.

Õhtu lõpeb loomulikult peoga, tantsuks mängivad muusikat ansambel PS TROIKA ning DJ Riho Pruul.

Kui Sa soovid tulla laadale müüma omatehtud käsitööd, küpsetisi, hoidiseid, taimi jms või kaubelda kirbuturul, siis võta ühendust Marika Kosega

Sõprussuhted lätlastega said alguse juba eelmise sajandi üheksakümnendate aastate lõpus, kui Häädemeeste kodukandipäevadel kohtusid kohalikud mängijad Ainaži ja Salacgrīva jalgpalluritega.

2001. a kohtusid Salacgrīvas 100 Eesti ja Läti võistkonna jalgpallikohtumiste raames kaks Häädemeeste ja Salacgrīva võistkonda.

Uute sõprussuhte taaselustajaks on Häädemeeste Keskkooli direktor Raimu Pruul.

Korduskohtumised peetakse juba 27. aprillil Lätimaal Staičeles.

ALEKSANDER-TÕNIS JOARAND

ja registreeri end kauplema! Tel 5656 1373, e-post: marika.kose@mail.ee.

Täpsem info järgmises vallalehes!

Võta ühendust, küsi lisa, anna teada oma huvist: Anneli Lehtla, huvikeskuse juhataja, tel 5559 3118, e-post: anneli.lehtla@haademeeste.ee.

ANNELI LEHTLA

AMETLIKUD TEATED

Ülevaade vallavolikogu märtsikuu istungist

10. märtsil toimunud volikogu istungil jätkati kõigepealt veebruarikuu istungil katkestatud eelnõude lugemist – hääldenamusega võeti vastu rannaalade osaiüldplaneering ja otsustati valla rahvaraamatukogude ümberkorraldamine. Samuti kinnitati ümberkorraldatava Häädemeeeste Raamatukogu põhimääruse kehtivusega alates 1. septembrist. Seejärel määrati katastriüksuste sihtotstarbeid ning otsustati taotleda valla munitsipaalomandisse Rannametsa külas asuv Külaplatsi maaüksus. Kehtestati Kabli külas asuva Metsaluige kinnistu detailplaneering. Muudeti mõningaid volikogu sotsiaalhoolekande alaseid määrusi seoses seaduse muudatustega; sisulisi muudatusi ei tehtud.

Volikogu nõustus poolehääle enamusega läbirääkimiste alustamisega haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle Saarde, Tahkuranna ja Surju omavalitsustega ühe omavalitsusliku haldusüksuse moodustamise eesmärgil. Häädemeeeste valla volitatud esindajateks läbirääkimistel määrati volikogu aseesimees Lembit Künnapas, volikogu liige, majandus-, eelar-

ve- ja arengukomisjoni esimees Algis Perens, vallavanem Magnus Mõttus ja abivallavanem Toomas Abel. Otsustati teha ettepanek Tahkuranna ja Surju vallavolikogudele haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle läbirääkimiste alustamiseks ühe omavalitsusliku haldusüksuse moodustamise eesmärgil. Ettepaneku üheks eesmärgiks on tagada logistiliselt sobivaimate naabervaldadega läbirääkimised, juhul kui Saarde vallaga ei peaks läbirääkimised õnnestuma. Pärnu linnaga liitumist pidasid volikogu liikmed vähem vastuvõetavaks, eelistades koostegutsemist rohkem naabervaldadega. Läbirääkimiste pidamine iseenesest ei tähenda ühinemisotsust.

Viimastes päevakorrapunktides valiti volikogu sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimeheks Kirti Mägi ning kuulati informatsioone.

Vallavolikogu õigusaktide ja istungite protokollidega saab igaüks tutvuda valla kodulehel www.haademeeste.ee rubriigis Avalikud dokumendid ning valla kantseleis.

Ülevaade vallavalitsuse istungitest

23. veebruari istungil eraldati vallaelarvest 200 € Häädemeeeste vaimuliku laulupäeva ja 300 € laste ja noorte rahvamuusikalaagri korralduskulude osaliseks katmiseks; lubati teostada raietöid Häädemeeeste alevikus Aiandi tn 3 // Keskuse kinnistul ning Treimani külas Liivaoja ja Sillaotsa kinnistutel; kinnitati Massiaru külas asuva Vähila kinnistu detailplaneeringu lähteülesanne; kiideti heaks hajaasustuse programmi projekti aruanne; anti nõusolekud hoonestusõiguse osas riigimaal; anti sotsiaalhoolekande alased korraldused.

2. märtsi istungil eraldati vallaelarve reservfondist 415 € Häädemeeeste Lasteaiale veetorustiku avariiremondiks; muudeti katastriüksuste lähiaadressse Penu külas; anti korraldatud jäätmeveoga seotud korraldus; väljastati ehituslood suvila püstitamiseks Suurvidevlase maaüksusele Majaka külas ning puurkaevude rajamiseks Teeperve kinnistule Pulgoja külas ja Saviku maaüksusele Treimani külas.

8. märtsi istungil muudeti valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ja menetlemise korda mõningate tähtaegade osas; lubati teostada raietöid Häädemeeeste alevikus Pärnu mnt 46 // Lepiku kinnistul; anti isikuid puudutavad korraldused; anti nõusolek hoonestusõiguse kohta riigimaal.

15. märtsi istungil kuulutati välja Häädemeeeste valla rannaalade osaiüldplaneeringu ja selle KMH aruande avalik väljapanek 01.04.2016 kuni 29.04.2016 ja avalik arutelu 23.05.2016 kell 13.00 Häädemeeeste seltsimajas (teade Ko-

duvald nr 3/2016, lk 3); määrati Rannametsa külas asuva Külaplatsi katastriüksuse lähiaadress ja sihtotstarve; eraldati 205 € vallaelarvest õpilasele rahvusvahelisel festivalil osalemise kulude osaliseks kompenseerimiseks; nõustuti 27 maaüksuse jätmisega riigi omandisse maareservina; nõustuti Penu külas asuvate Männiku ja Tauste kinnistute jagamisega ja tekkivatele katastriüksustele kohanime määramisega; anti 2 korraldatud jäätmeveoga seotud korraldust; kooskõlastati rajatava puurkaevu asukoht Papisilla külas Saare maaüksusel; väljastati projekteerimistingimused elamu ja kõrvalhoone ehitusprojekti koostamiseks Manni-Võtsi maaüksusele Penu külas ning kohviku rekonstrueerimisprojekti koostamiseks Lemme kohviku maaüksusel Majaka külas; väljastati ehitusluba puurkaevu rajamiseks Pärna maaüksusele Võidu külas; anti sotsiaalhoolekande alane korraldus.

29. märtsi istungil lubati teostada raietöid Häädemeeeste alevikus Kooli tn 27 // Metsaääre kinnistul; kinnitati AS Häädemeeeste VK 2015. a majandusaasta aruanne; väljastati projekteerimistingimused suvila ja kõrvalhoonete ehitusprojekti koostamiseks Voltsi maaüksusele Treimani külas; anti sotsiaalhoolekande alased korraldused.

Vallavalitsuse õigusaktidega (v.a sotsiaalhoolekande alased ja isikuandmeid sisaldavad) on igaühel võimalik tutvuda valla kodulehel www.haademeeste.ee rubriigis Avalikud dokumendid.

Suurjäätmete kogumisring

7. mail 2016 toimub Häädemeeeste vallas suurjäätmete kogumisring, mille raames elanikud saavad **suurjäätmeid ja elektroonikajäätmeid** tasuta ära anda.

Suurjäätmed on:

- Mööbliesemed – diivanid, voodid, lauad, toolid,apid, riulid, madratsid, vaibad, kardinapuud.
- Sanitaartechnika – vannid, kraanikausid, WC-potid jm muud suuremõõtmelised jäätmed.

Sel aastal võetakse elektroonikajäätmeid vastu suurjäätmete kogumisringil.

Suurjäätmete kogumisring 7. mail 2016

1. Soometsa karjalautade juures	9.30–10.00
2. Võidu bussipeatuse juures	10.10–10.30
3. Urissaare endise poe juures küla keskel	11.10–11.40
4. Massiaru poe juures	12.10–12.40
5. Ikla kaupluse juures	13.10–13.40
6. Metsapoole koolimaja juures	14.10–14.40
7. Treimani kaupluse juures	15.10–15.40
8. Kabli Pagari juures	16.10–16.40
9. Jaagupi endise poe juures	17.10–17.30
10. Häädemeeeste alevikus Konsumi juures	17.40–18.30
11. Rannametsa sadama teeristis	18.50–19.20

Juhul, kui on vaja abi suurjäätmete viimiseks kodust auto peatuspaika, palume teada anda valla majandusspetsialistile Harald Kalmetile telefonil 446 4175 või 5559 3790. Samuti saab eelnevalt helistades kokku leppida auto lisapeatuse ringi käigus.

Segaolmejäätmeid, ehitus- ja lammutusjäätmeid ning ohtlike jäätmeid ringi käigus vastu ei võeta.

Ohtlike jäätmete kogumiseks on kavas korraldada eraldi kogumisring.

Ettevõteltel suurjäätmeid kogumisringi raames vastu ei võeta.

MERLE LOORING

arendus- ja keskkonnanõunik

TEATED

Vallavalitsus teatab, et valla arengukava muutmise avaliku menetluse käigus toimub maikuu volikogu asjakohase määruse eelnõu avalikustamine ja avalik arutelu vastavalt valla kodulehel www.haademeeste.ee avaldatavale ajakavale.

1. aprillist 2016 algas **hajaasustuse programmi taotluste** vastuvõtt Häädemeeeste vallas. Taotlus koos kohustuslike lisadokumentidega tuleb esitada paberil või digitaalselt allkirjastatuna vallavalitsusse hiljemalt **3. juunil 2016**.

Toetatakse kodumajapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide ja juurdepääsuteedega seotud tegevusi. Juhul kui majapidamine ei ole elektrivõrguga liitunud, toetatakse ka autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Projekti maksimaalne toetus programmist on ühe majapidamise kohta 6500 eurot. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33,33% projekti kuludest.

Taotlus koos lisadokumentidega esitatakse vallavalitsusele. Töid tohib alustada alles pärast seda, kui projekti osas on tehtud rahastamisotsus ning toetuse saajaga on sõlmitud toetusleping.

Taotlemisjuhised on avaldatud Häädemeeeste valla kodulehel www.haademeeste.ee, samuti Pärnu Maavalitsuse kodulehel <http://parnu.maavalitsus.ee/> hajaasustuse-programm ja ajalehes Pärnu Postimees nr 61, 31.03.2016.

**Panganõustaja on kohal vallamajas üks kord kuus
esmaspäeviti kell 12.30–14.30: 11. aprillil 2016.**

Swedbank

Pärnumaa savi- ja tellisetööstustest

Tellise-, ahjupoti- ja savitöökojad oli laialt levinud ja oluline tegevusala nii mõisates kui hiljem talupidajate ja ettevõtjate hulgas, kuid seni puudub praeguse Pärnumaa endistest savitöööstustest süsteemsem ülevaade. Pärnu Muuseumil on kavas välja anda „Pärnumaa“ koguteose III osa, kus käsitletakse erinevaid tööstusharusid. Äärmiselt tänuväärse töö savitöööstuste alase teabe talletamisel tegi ära legendaarne savitöömees ja koduloo uurija Feliks Männikov. Mälestused Häädemeeste kandi tööstuste kohta kogus Enda Kallas ning Allikukivi ümbrusest kirjutas Jaan Kuninga meenutused üles August Mitt. Paljud savitöööstusega seotud paigad on jõudnud Maa-ameti pärandkultuuri kaardikihile. Loode-tavasti lisandub selle kirjutise ajal pärnumaalastelt veelgi mälestusi ja teavet, täiendamaks plaanitavat koguteost.

Tellisepõletamise oskused tõid Eestisse ristsõidijad 13. sajandi algupoolel. Põide kirikut Saaremaal peetakse esimeseks hooneks Eestis, kus telliseid kasutati. Vana-Pärnu põletatud tellistest Toomkirik pärines 1241.–51. aastast. Vähemasti 1365. aastast on Kopli poolsaarel järjepidevalt tegutsenud Tallinna linna savi- ja tellisetööstusi. 16. sajandi lõpust teatakse telliselööve Tartu ümbruses Raadil, Tähtveres ja Kursil. Pärnumaa vanim teadaolev tellisetootmine asus Audrus, kus 1644. aastal põletati 13 000 tellist.

1860. aastatel oli Eestis 230–240 tellisetootmise käsitöönuduslikku ettevõtet kogutoodanguga 10–15 miljonit kivi aastas. Peale seda hakkas telliselöövide ja -tõnkide arv vähenema, sest nt Loksal ja Ilmatsalus asuti kasutama moodsaid masinaid ja tehnoloogiat, mis tõstis oluliselt tootlikkust. Enne Esimest maailmasõda oli Eesti alal 150 tööstust kogutoodanguga 30 miljonit tellist. Tänu sobivate savide leidumisele oli telliselööve 19. saj teisel poolel kõige tihedamalt Lõuna-Eestis ehk Liivimaa aladel. Algselt mõisnikele kuulunud tellisetööstuste kõrval ja järel läks tootmine üha enam talupidajate ja eesti soost ettevõtjate valdusse.

Eriti huvitavad on seosed inimeste ja tööstuste vahel: näiteks kutsus Jäärja mõisnik 1860.–70. aastatel Preisimaalt tellisemeistriks Ferdinand Mülleri. Tõstamaa mõisnik meelitas ta aga 80. aastatel oma savitöööstust edendama ja tuntud kol-laseid telliseid tootma – meenutas oma vaarisa arheoloog Ülle Tamla.

Arndt'ide nimi käib läbi vähemalt kolmest Pärnumaa tellisevabrikust. Pärnu Krachtide „tellisedünastia“ oli saksa juurtega. Võrumaal tuntud, Põhja-Saksamaalt pärit rohkeliikmelise Eggertite tellisesuguvõsa esindaja, Fritz Fritzu p Eggert, töötas aastakümneid Pärnu telliseteahas.

Telliskivide tootmine oli üldiselt hooajalise iseloomuga. Need vormiti ja kuivatati telliselöövides – seinte-ta varjualustes – sarades, tavaliselt maist septembri alguseni. Õues värs-kelt vormitud ja veel kuivamata tel-listele – plonnidele on külmakraad kurjast, sest jäätumine lõhub selle pinna. Korralikult kuivatatud plonni-dele külm ei mõju, neid sai tellisteks põletada suvest talveni.

Tellis oli asukohaga seotud ehitusmaterjal, sest hobusega palju ja kaugele vedada ei jõua. Mitmetest mälestusest on teada suuremate tel-lisekoguste talgukorras käest kätte andmist – inimekett võis ulatuda ki-lomeetrite pikkuseks. Tööstuse asu-koht jõe või mere lähedal oli oluliseks eeliseks toodangu veeteed pidi kaugemale lähetamisel. Meistri- või firmamarki tellise eristamiseks kasu-tasidki peamiselt ekspordisuunitluse-ga ettevõtjad. Headel tellistel käidi maad mööda järel ka pisut kaugemalt – Häädemeeste kandi tellisetootja Ni-kolai Loosaar meenutas, et Massiaru koolimaja ehitati tema tellistest, samuti osteti neid Võidukülla ja Laik-saarde. Raudteevõrgu arendamine hõlbustas telliste maismaa logistikat kaugemate vahemaade taha.

20. sajandi alguse Pärnumaal te-gutses ametlikult 15 tellisetööstust, mille kogutoodanguks oli 6,5 miljonit kivi. See oli maakondadest teine tulemus, napilt Harjumaa järel, ent Tartumaa ees. Tellise- ja savitöö-s-tuste arv langes kogu Eestis pärast Esimest maailmasõda, Pärnumaal jäi tegutsema 15st tellisevabrikust 11. Selle tootmisala tähtsust kinnitab tõik, et 1930. aastate alguse 29st Pär-numaa maavarasid ümbertöötavast ettevõttest moodustas savitöötle-mine ligi 80% – 23 tk, 13 tellise- ja 10 muud savitöööstust, ülejäänud 6 olid klaasi-, tsementtoodete ja turbatöö-s-tused. Väljaspool Pärnut oli kaks piirkonda, kus savitööstusi oli õige tihedalt: Allikukivi-Voltveti ja Hää-demeeste, viimane on allpool välja toodud eraldi. Läbi aegade on teada rohkem kui 50 tellise- ja savitööstuse tegutsemine praegusel Pärnumaal.

Alates 1930. aastate keskelt toetas Eesti Vabariik tellisetööstuse arengut: mõne aastaga ehitati riigi omandusse

moodsad telliseteahas Sindi-Lod-jal, Aseris ja Koplis. Samuti toetati eratööstusi tootmise moderniseeri-misel. Soodustati tulekindlate, kivist hoonete ehitamist, eriti propageeriti telliste kasutamist talupidajate seas, kes seni eelistasid ehitusmaterjaliks valdavalt puitu. 1937. aastal alustas K/Ü Ehituskivi tootjatelt telliste kok-kuostu müümaks neid mh soodus-hinnaga põllupidajatele. Telliseid sai osta lähimas raudteejaamas hinnaga 3–3,5 senti/tk.

Kogu Eestis loeti 1939. aastal kok-ku 75 püsivalt tegutsenud tellisevab-rikut ja väiketootmist, mille kogu-toodang ulatus ligi 48 miljoni kivini. Punavõimu kehtestamise järel nat-sionaliseeriti enamik tööstusi. Väik-semad ja nutikamad jõudsid muutuda artellideks. Rajoonidesse tekitati tee-nindus-tootmiskombinaadid, mille alluvusse savitööstusedki suunati ja liideti. Väikesed savi- ja tellisekojad asendati järk-järgult suurematega, mis ajajikku ja sootuks suleti.

Tänapäeval võib tööstuslikult ja (ehitus)keraamikas kasutatavaid ko-halikke saviseid üles lugeda vaid mõ-ned, Pärnumaa suurim savikarjäär asub Häädemeestel Arumetsas. Selle erilise, paisumisomadusega savi lei-dumine oli põhjuseks, miks 1991. alustati sinna kergkruusatööstuse ka-vandamist. Esimene toodang valmis 1994. a suvel. Ettevõttel on olnud erinevaid omanikke ja nimesid: Le-haru, Fibo ExClay, Optiroc, Maxit ja praegu Saint-Gobain.

Peenkeramikate tegemine on praegu paljudele kättesaadav nii koolides kui hobi- ja töökodades ning toob asisematele leivagi lauale. Keraami-kaat õpetatakse Eesti Kunstiakadee-mias ning Kuressaare ja Olustvere ametikoolides. Ahjupotte toodetakse Pärnumaal Soometsa Ahjupotitöö-s-tuse OÜs, kuid tellisetegevise prak-tilised oskused on säilinud vaid Ida-Virumaal – Aseris. Teine, Lembit Lutsu entusiasmil põhinenud Misso Savitööstus Võrumaal on kahjuks viimastel aastatel usaldusväärsete töötajate puudusel seisma jäänud.

Häädemeeste valla territooriumil on olnud mitmeid savitööstusi:

Mudaoja talu maal oli Häädemees-te valla ametlik savivõtu koht.

Jaagup **Rasti** telliseteahas. Hää-demeeste jõukas talupidaja ja vesiveski omanik kutsus 1901 Arumetsa ser-va rajatud telliskivitõnki tööle Karl **Pääsukese**, kes oli Õisus (Kalvre), Tõllal Voltveti lähedal ning Kõpus tellisetegevist õppinud ja sellega lei-ba teeninud.

Ilbaku – Ristmäe savitööstuses toodeti nõusid, ahjupotte ja telliseid.

Aarni telliskivitööstus, Nikolai **Loosaar** (1884–1970) alustas 1910. a ja tootis telliseid, katusekive ja dre-naažitorusid. Ametis oli 5–6 töölis-t. Põletamine toimus poolringahjus, millel kütamiseks „12 toru peal“.

Karl **Pääsukese** poeg Prits (s 1887) asutas Ärna talu maadele Arumetsa kandi neljanda tööstuse tõenäoliselt 1913. Savi ostis ta Aasa ja Aarni ta-ludelt. Pritsu tellised olid tuntud hea kvaliteediga. Selle tõenäoline põhjus oli telliste põletamise „kunsti“ ainult talle endale teadaolnud nipid – keda-gi teist ta vähemalt nädala väldanud põletamisele „ligi“ ei lubanud.

Karl **Gustavson** (1883–1968) alustas Tohtre talus, Suurkülas, abi-elludes 1911. a talutütreaga ja rajades sinna tööstuse, kus tootis nii telliseid kui ahjupotte. 1920. a ehitas ta uued hooned Pärnu mnt. äärde. Sellest sai edaspidi kolhoosi Partisan, hiljem Häädemeeste (kolhoosi) ahjupoti-tööstus. 1980.–90ndate vahetusel toodeti sealse Edela-Eesti Savitöö-s-tuse uutes hoonetes ja värsketes sead-metega peale pottide ka ahjutelliseid. Seal algas allakirjutanu ehituskeraa-miku karjäär 1988.

Jaan **Lõhmus** (1884–1921) tootis Jaagupi Kalju külas savinõusid – ke-raamikate. Tema varajase surma võis põhjustada pidevast kuumast külma „pendeldamisest“ johtunud südame-reuma või mürgistus sellal glasuu-rimisel laialdaselt kasutatud seatina aurudest.

Sookülas – Võidukülas, Hää-demeestelt 6–7 km kirdes, on 1939. a kaardil märgitud mehhaniseerimata tellisetööstus. Kunagisest tellisepõ-letuskohast annavad tunnistust ka punased tellisetükid põllumullas.

Ikla. 1950ndatel aastatel teati, et Komsomoli kolhoosi maadel leidub savi ning tsariajal oli olnud seal ka tellisetööstus. Kolhoosil olnud siis kavatsus see tööstus taastada.

Kabli. Prits Pääsuke meenutas: Mäe Andresel oli väike tõnk ja Lätist tulnud sakslane meistriks.

Pärnumaa inimeste tellise- ja savi-tööstuste alased mälestused ja mäles-tuste mälestused, samuti täiendused ja parandused savi- ja tellisetööstuste nimekirja on väga oodatud. Eriti te-retulnud on teemakohaste fotode ko-peerimise võimaldamine. Kirjalikult saab teavitada eero@kotli.ee, tava-postiga: Viru 14-10, 10140, Tallinn. Suuliselt telefonil 501 6464.

EERO KOTLI

Merekultuuriaasta rannaretk Pärnust Häädemeestele

Rannaretk on kogu Eesti rannikut ning saari hõlmav programm, mis jõuab igasse rannaalaga maakonda ning suurematele ja valikuliselt ka väiksematele saartele. Rannaretkel osalemine on võimalus kohtuda kohalike inimeste ning nende jaoks oluliste tegevustega, saada vahetut kontakti elava merekultuuri pärandiga ning tõsta fookusesse nende roll ja tähtsus meie kultuuriloos. Igal

külal ja piirkonnal on oma rikkalik traditsioon, oskused ja merega seotud elu-viis, mille tähtsustamine ja fookusesse seadmine on merekultuuriaasta üheks eesmärgiks. Programm valmib ja viiakse läbi koostöös kohaliku kodanikual-gatusliku seltsi, kohaliku muuseumi vm partneri kaudu.

jürg lk 6

JUUBEL

Maire Toom on muusikat õpetanud 50 aastat

Aprillis on oluline tähtpäev oma elutöö muusikaõpetajana teinud Maire Toomil. Sel puhul külastas teda Koduvalla toimetaja. Kõnelesime muidugi muusikast ja selle õpetamisest, aga muuski.

Koduvald: Meile on teada, et töötasite muusikaõpetajana aastatel 1961 kuni 2010, seega kokku 49 aastat.

Maire Toom: Asusin Tallinna Muusikakeskkoolis solfedžot, muusikateooriat ja üldklaverit õpetama 1961. aastal, olles ise veel Otsa-koolis viimase aasta õpilane. Muusikakeskkool paiknes algul Tallinna kesklinnas, tunde peeti mitmes majas, näiteks praeguse prantsuse lütseumi hoones. Nüüd asub muusikakeskkool Nõmmel. Jooksin tihti mitme maja vahel, et tundidesse jõuda. Samamoodi, nagu omal ajal siin mu isa, Häädemeeste Algkooli õpetaja Johannes Kurrik oma koolipäevi kolme koolimaja vahel jagas. 2000. aastal Häädemeeste Muusikakoolis alustades tuli õpetada lisaks ka muusikaajalugu – see oli mulle uus aine ja nõudis ka endalt palju ettevalmistust.

Olete niisiis Häädemeeste juurtega, nagu öeldakse?

Elame praegu abikaasaga selles majas, mille mu emapoolsed vanavanemad 1928. aastal ehitasid. Mina olin siin alates 1944. aastast. Muusikat hakkasin õppima kaunis hilja, algul aasta ühe Pärnu saksa vanaproua juures eraturundes ja siis juba lastemuusikakoolis – seal sain kohe 4. klassi. Muusikahuvi oli suur. Lõpetasin Häädemeestel 7. klassi ja hakkasin Pärnus Koidula-koolis käima, niisiis juba 13aastaselt läksin linna „oma elu peale“. Häädemeestel siis keskkooliosa veel ei olnud. Keskkooli lõpetamise järel astusin Tallinna G. Otsa nimelisse muusikakooli (G. Otsa nimeline aastast 1975), õppisin muusikateooriat. Muide, Pärnu lastemuusikakoolis õpetasin 7. klassi õpilasena juba ise sama kooli väiksemaid õpilasi, siit tuleb üks tööaasta 49-le lisaks.

Muusikat kuulavad kõik ja armastavad paljud, aga mis on õigupoolest solfedžo ja milleks see vajalik on?

Kõige lihtsamalt öeldes on solfedžo nooditudmine. Lisaks noodilugemise oskusele arendab see rütmitunnet, harmooniatunnetust – muusikalist kirjaoskust. Pillimängu võib alguses õppida ka nooti tundmata – näiteks Suzuki meetodit kasutades. Väikesed lapsed õpivad lood kuulmise järgi selgeks ja saavad liigutused kätte, kuid edaspidi iseseisvalt uute lugude õppimiseks on vaja nooditudmist. Muusikat edasi õppides on kindlasti sisseastumiseksamid ka solfedžos ja Tallinna Muusikakeskkoolis oli ja on see kõrgel tasemel. Need lapsed, kes Häädemeeste Muusikakoolis on käinud ja ei ole muusikutena jätkanud, on saanud solfedžo kaudu hea nooditunnetuse ja oskuse muusikat teadlikumalt kuulata.

50 aastaga on olnud suur hulk õpilasi, paljud neist päris kaugele jõudnud. Keda esimestena meenutaksite?

Muusikakeskkoolis olid minu õpilased mitmed praegused nooremad dirigendid – Olari Elts ja Erki Pehk näiteks. Olen õpetanud selliseid tuntud muusikuid nagu Rein Rannap, Rene Eespere, viuldajad Urmas Vulp ja Anna-Liisa Bezrodnaja, pianistid Indrek Laul, Sten Lassmann, Age Juurikas, dirigendid ja muusikamändžerist õed Anu ja Kadri Tali jt. Oli aeg, kui ERSOt esinemas nähes võis ühe käe sõrmedel üles lugeda orkestrandid, kes polnud Tallinna Muusikakeskkooli õpilased olnud. Praegu on see orkester hoopis rahvusvahelise. Paljud Eesti muusikud on läinud välismaale õppima ja sinna ka tööle jäänud. On ju laias maailmas esinemis- ja miks mitte ka muusikuna leivateenimisvõimalused hoopis teised kui meil siin. Siiski on paljud neist ka tihti Eestis kontserte andmas ja eriti vanemas eas on koduigatsuski tugevam.

Meie muusikakooli õpilastest oli Jakob Juhkam see, kellel ma märkasin tugevat sädet ja omapärast loomingulist käekirja. Kuulnud lõpueksamil tema omaloodud pala, soovitsin tal edasi õppida kompositsiooni Tallinna Muusikakeskkoolis ja aitasin sellele kaasagi. Tuli aastajagu teooriamaterjali juurde õppida, et saada TMKK õpilastega samale tasemele. Kuulasin hiljuti tema viimast heliplaati – seal on nii mõndagi huvitavat, kihvt lugu on väga hea pingearenduse ja orkestratsiooniga pala *wen-nio*. Jakob on teatri NO99 juures tegev, muusikali „Savisaar“ üks heliloojatest. Mul on hea meel, et ta on nii kaugele jõudnud, paljud raskused ületanud. Ka Raido Linkmann, NO99 teatri peahelimees ja tänavune teatri aastaauhinna nominent õppis Häädemeestel minu solfedžorühmas.

Nimetaksin veel väga andekat Sandra Laagust, kes õppis viiulit edasi muusikakeskkoolis ja on nüüd rohkem laulmisele pühendunud. Viiuli erialal õpib muusikakeskkoolis ka Brigitta Mass, samuti minu andekas õpilane. Aga tublisid õpilasi on siin palju olnud.

Kas linna- ja maalastel on muusikalises andekuses erinevusi?

Ei ütleks, maalapsed on vahel andekamadki. Neil on tihti parem tähelepanuvõime, harjumus loodust näha ja kuulda, vähem segavat müra ümberingi, kuid erialaõpingutes jääb puudu sellest suurest hulgast harjutustundidest, mis muusikakeskkoolis on enesestmõistetav, 5–6 tundi pilliga iga päev. Sealgi on vaja üldaineid õppida, kuid kõik see on ühes koolis koos. Ega muusikakeskkooli ruumide olukord ole parimate hulgast, kuid töömeeleolu on seal väga professionaalne. Olgu annet ja eeldusi kuipalju tahes, muusikas sõltub tulemus ikka harjutamisest.

Olete loonud hulgaliselt oma eriala õppevahendeidki?

Muusikakeskkooli õppekava oli väga tihe ja mahukas, aga õpikud puudusid. Igasse tundi tuli minna uue konspektiga ja igal aastal uued teha – muutusid õpilased, ajakavad. Olen neid ja teisi

Maire Toom (keskel) koos endise direktori Rein Uusma ja praeguse koolijuhhi Tiia Soomrega Häädemeeste Muusikakooli 15. aastapäeval.

materjale edasi andnud oma noortele kolleegidele. Omal ajal tuli tuntud helilooja ja muusikapedaagoog Heino Kaljuste välja Kodály süsteemiga (nn jo-le-mi), seda käisime õpetamas Venemaal, Leedus, Ukrainas. Viimases oli üks oblast sama suur kui Eestimaa, palju kuulajaid tuli kokku. Tegime oma õpilastega nädal aega loenguid ja lahtisi tunde koos Raivo Kõrgemäega (paljude lastelaulude autor – KV). Palju käisid teiste liiduvabariikide õpetajad Tallinna Muusikakeskkoolis solfedžotunde kuulamas ja jo-le-mi'd õppimas.

Olete nüüd juba viis aastat õpetamisest eemal, kas jälgite ka meie muusikakooli tegemisi?

Kindlasti, mind kutsutakse eksameid ja ettemängimisi kuulama. Kooli tulevik sõltub ikka kõigepealt õpilaste olemasolust. Soovingi nüüd Häädemeeste valla lapsevanematele – kui teie laps tahab muusikat õppida ja see talle sobib, laske seda teha. Hea tahtmise korral võib temast saada tasemel muusik. Igal juhul jääb muusika teda saatma kogu eluks, on hinge- ja vaimutoeks ja rikastab igapäevaelu. Muusikat peab oskama kuulata – olen ka ise aktiivne Klassikaraadio kuulaja ja heliplaategi on kogunenud hulgaliselt – nüüd on vinüülplaadid jälle õnneks au sees. Ärge kartke tõsist muusikat, seda võib kuulata igauks, see loob meeleolu. Kontserdil istudes on hea muusikasse süvenenult oma mõtteid mõelda. Loodan küll, et muusika õpetamine Häädemeestel jätkub.

Soovime Maire Toomile olulise sünnipäeva puhul veel palju muusikarikkaid aastaid!

KABLI KÜLA

MTÜ Kabli Külaselts kuulutab välja omaloomingu konkursid

16. juulil 2016. aastal tähistame Kablis purjelaevanduse 155. aastapäeva. Tänavune aasta on ju kuulutatud merekultuuriaastaks. Meie küla tähtsündmus jääb „Meri on meie pärand ja ajalugu“ alla.

Osaleda saab:

- Omaloomingulisel luulekonkursil, kus läbivaks teemaks on meri.
- Mereteemaliste esseede või jutukeste kirjutamise konkursil.
- Meremaalide (meriinid) joonistamise konkursil.

Töid hinnatakse 3 vanusegrupis: I–IV klass; V–IX klass ja X–XII klass.

Tööd palume toimetada Kabli Seltsimajja 1. maiks 2016. a. Töödest koostame näituse, mille avame 16. juulil. Parimaid autasustatakse. Paremad luule-

tused ja jutukesed tulevad esitamisele kodukandipäeval. Parimatest joonistustest korraldame näituse Kabli Seltsimajas.

Info: Ülle Sulu – telefon 525 1259 või Kai Ein – telefon 449 8433.

Kabli küla meenekonkursi tähtajaks on 1. mai. Juhend on ajalehes Koduvald nr 3, lk 7; Kabli küla sümboolika fail on leitav valla kodulehel www.haademeeste.ee rubriigis Ajaleht KODUVALD.

MTÜ KABLI KÜLASELTS

IN MEMORIAM

HEINO ALUNURM

15.03.1940–29.04.2015

*Kõike võib tahta, karta ja loota.
Seda, mis tuleb – mitte keegi ei oota.
B. Alver*

Inimelu on ettearvatu. Eelmisel aastal, meie põhjamaise kevade kõige tärvavamal ajal lahkus jäädavalt oma pere, sugulaste ja tuttavate hulgast tark ja mõtleval inimene, keda on raske unustada ja kes tundub tänaseni elavat meie keskel. Lubage meil meenutada tema elukäiku.

Heino Alunurme sünnikodu asub Saarde vallas. Tema vanematel oli väike-talupidaja koht Vene külas. Linda ja Karl Alunurme peres kasvas üles kolm last, neist Heino oli kõige õpimulisem. Pärast Lavi Algkooli lõpetamist alustas ta õpinguid Kilingi-Nõmme Keskkoolis, mille lõpetas 1958. aastal. Edasine tee oli kindel – õppida loomaarstiks. Selline elukutsevalik tuli kõigile üllatuseks – temast oleks võinud saada matemaatik, ajaloolane, kunsti- või kultuuriinimene. Aga valik oli tehtud ja 1963. aastal lõpetas Heino Alunurm EPA veterinaariateaduskonna. Temast sai tark, kohusetundlik ja abivalmis spetsialist.

Noor veterinaar suunati tööle Pärnumaale Pärnjõe sovhoosi. Seal töötas ta peaveterinaararstina üheksa aastat. Kolleegid meenutavad Heino Alunurme alati huumorimeelsena, optimistlikuna, teotahtelisena – inimesena, kes julges avaldada oma arvamust, jääda sellele kindlaks. Ta oli alati nõus aitama haiget looma, olgu see siis öösel kell kaks, puhkepäevadel või vana-aasta õhtul.

1972. aasta 1. aprillil suunati Heino Alunurm tööle „Sõpruse“ sovhoosi direktoriks. Noor ja energiline direktor tuli uute ideede ja plaanidega, kuidas rannaäärset maad paremini harida ja loomakasvatust arendada. Majandis töötavate ja elavate tublide inimeste kaasabil ning Heino Alunurme juhtimisel sai majandi elu uue hoo. 1981. aastal asus ta tööle Massiaru kolhoosi peaveterinaararsti ja aseesimehe kohale. 1988–1990 oli ta Häädemeeste RSN TK esimees. Edasi suundus ta uuesti tööle Massiaru kolhoosi ja ikka oma armastatud loomaarstiametisse. 1993.–2002. aastani töötas ta Veterinaar- ja Toiduameti Ikla piiripunkti juhataja ametikohal.

Ühiskondlikke töid tegi ta suure kohusetundega. Ta oli aastatel 1972–2002 Häädemeeste külanõukogu ja vallavolikogu saadik, ka Pärnu Maa- volikogu saadik. Ta oli viktoriiniklubi „Sõprus“ asutaja ja tegutses selles liinis järjepanu 39 aastat. Heino Alunurm lõi kaasa Kabli haridus- ja kultuurielus – mängides näidendites, aidates korraldada kodukandipäevi, olles nääri- või jõuluvana kostüümi taga „peidus“. Ta oli paljudele peredele nende rasketel hetkedel toeks – saates viimsele teele neile kallist inimest. Tema hüvastijätukõned lahkunuile olid mõttetihedad ja südantliigutavad.

Heino Alunurme elus olid tähtsal kohal tema perekond ja kodu. Tema küllalislakhus tegi tema kodust koha, kuhu oli alati hea minna nii sugulastel, sõpradel kui ka lihtsalt tuttavatel. Ta oli mees, kellel polnud aunimetusi, suuri teeneid ega tiitleid, kuid ta oli tunnustatud oma rahva poolt. Tema lahkumine oli meile kõigile ootamatu, sest tema kehas tas meile jaoks tugevust, kestvust ja elujõudu. Nii lahkuvad inimesed, kes näevad elu südame kaudu.

*Tean, midagi maailmas pole kaduv,
kõik naaseb kaudu kummalisi radu,
surm ainult olemisest teise retk.
Nii läbib inimhingki rännu pikkust
ja imades säält jumalikku rikkust
ta täiuslikumaks saab iga hetk.*

A. Alliksaar

Heino Alunurme mälestavad 1. surma-aastapäeval
MTÜ KABLI KÜLASELTSI LIIKMED

TURVALISUS

Kodukülastustest – ausalt

Sel aastal viib Päästeamet nõustamisi läbi ligi tuhandes Pärnumaa kodus. Et inimeste hulgas ei leviks valearusaamad ega hirm, seletame lahti, kuidas ja milleks seda tehakse ja keda külastatakse.

Kodukülastustega alustas Päästeamet juba 2007. aastal. Külastuste eesmärgiks on muuta Eestimaa kodud tuleohutuks, andes inimestele nõuandeid, kuidas oma käitumist ning kodu kütte- ja elektrisüsteemi tuleohutamaks muuta.

2015. aastal külastati Pärnumaal kokku 1601 kodu, neist 196 Häädemeeste vallas. Tulekahjusid toimus Pärnumaal kokku 313, neist 9 Häädemeeste vallas. Eestis on 2016. aasta esimese kuu jooksul tules hukkunud juba 12 inimest ja see on väga kahetsusväärne! Täna on see arv kasvanud viieteistkümneni. Jah, inimesed surevad iga päev, aga ilmselt on kõik nõus, et manalatele tahaks meist igaüks minna ikka loomulikult viisil. Kui nüüd läheneda probleemile veel selles võtmes, et iga kuu hakkab Eestimaal tules hukkuma kaksteist inimest, siis aasta lõpuks saaksime „skoori“ 144. Võrdlusena võib tuua, et see on umbes kuue klassi jagu lapsi! Kas pole mitte liiga palju? Selleks, et see number jääks minimaalseks, tahab Päästeamet läbi käia kõik Eesti kodud, seega võivad päästjad sattuda iga inimese ukse taha. Usume, et kodukülastuste abil saame tulekahjude arvu vähendada.

Kuidas üks kodukülastus välja näeb?

Esimese asjana tutvustavad nõustajad end, näitavad oma töötööndit ja küsivad inimeste nõusolekut kodukülastuste läbiviimiseks. Külastusi teevad nii meie päästjad, vabatahtlikud kui ka ametnikud – seega ärge sattuge segadusse, kui nõustajateks ei ole mitte päästemasinast maha näpanud roobades mehed, vaid hoopis päästeriie- tuses hüperrahvad või tublid vastava rõivastusega vabatahtlikud.

Kui majas on küttekolle, vaadatakse elanikega koos üle selle seisukord, kontrollitakse korstnapühkija akti olemasolu ning arutatakse muid tuleohutuse teemasid – tuha hoistamisest esmaste tulekustutusvahendite

omamiseni välja.

Uuritakse ka suitsuanduri paigaldust ja korrasolekut, elektrisüsteemi ja -seadmete olukorda ning tehakse kindlaks, kas lahtise tule kasutamine hoonete läheduses on korraldatud turvaliselt (nt grillimine, lõkkekoht).

Lisaks sellele märkavad ja annavad päästjad nõu ka muude võimalike ohtude suhtes, mis sõltuvad juba igast konkreetsest majapidamisest. Näiteks, kas talu silt on operatiivautodele märgatav, kas põlevmaterjali ladustatakse maja ümbruses ohutult, kuidas käituda põlengu korral. Tahame rõhutada seda, et kindlasti võivad inimesed ise küsida ja uurida, kuidas ja millele oma kodus rohkem tähelepanu pöörata, et õnnetusi ära hoida.

Kodukülastuste murekohad

Kindlasti ei peaks keegi meie külastust kartma ja reeglina võetaksegi nõustajaid kodudes sõbralikult vastu. Pärnumaalased saavad hästi aru, et nõustama ei tulda halva pärast, vaid ikka selleks, et nende kodudes vähem tuleõnnetusi juhtuks.

Üks murekoht ongi see, kui inimesed oma koduukse meile suletuks jätmise. Selle põhjuseks võib olla hirm trahvi saamise ees või kasvõi see, et toad on korrast ära. Tahame kõigile üle korrata, et päästjad ei tee kellelegi trahvi ja kuna nad on näinud palju erinevaid tuleõnnetusi, tasub nende arvamust ja nõuandeid kindlasti kuulda võtta. Tubade korrasolekut ei saa mõõta turvalisuse hinnaga.

Tuletame meelde sedagi, et inimesed märkaksid ka abivajajaid enda kõrval. Teavitage meid kindlasti majapidamisest, mis vajavad tuleohutusala nõustamist või kutsuge meie nõustajaid endale külla. Meie kõigi asi on hoolitseda oma kodu ja lähedaste turvalisuse eest, lisaks aga saame kaasa aidata ka oma kortermaja, küla või eaka tuttava kodu tuleohutuks muutmisele. Oma tähelepanekute ja küsimustega saab pöörduda päästeala infotelefonile, helistades 1524.

Üheskoos mure lahendamine

Kui kodukülastuse käigus märgatakse ohtlikku olu-

korda või käitumist, pööratakse sellele kõigepealt inimese tähelepanu ning arutatakse üheskoos läbi, mida ta ise ohu vähendamiseks teha saaks. Näiteks, kui suitsuandur on lae asemel sahtlis, paigaldatakse see üheskoos õiges kohas. Pliidi ees seisvatele puudele või tuleohtlikele esemetele leitakse sobivam koht.

Kui ohtlikku olukorda ei ole kohe võimalik likvideerida, näiteks katkine küttekolle või elektrisüsteemi uuendamine, antakse inimestele ohu kõrvaldamiseks aega ning külastatakse neid mõne aja pärast uuesti. Meie eesmärk on muuta inimeste mõtteviisi ja harjumusi. Sanksioone ei pea kindlasti ükski oma lähedaste ja kodu turvalisust tähtsaks pidav inimene kartma.

Lisaks on oluline rõhutada, et murede ja probleemide korral on üheks tugisambaks kindlasti kohalik omavalitsus. Üheskoos on võimalik leida sobilikke lahendusi ning tuleohutuse osas vajalike sammude ette võtta. Tähtis on inimeste enda soov ja tahe oma kodu turvalisuse eest tegutseda.

Üüripindade puhul on elektri- ja küttesüsteemi korrasolu ning suitsuanduri õige paigaldus üürileandja vastutus. See tähendab, et elupinda tüürile andes peavad elektri- ja küttesüsteem olema korras ning suitsuandur laes. Üürnik aga vastutab anduri ning süsteemide õige hoolduse eest, ehk siis puhastab ja testib igakuiselt suitsuandurit ning tellib õigel ajal korstnapühkija.

Igähe kaasabil on võimalik ühiskonda turvalisemaks muuta. Siinkohal tahame kiita Pärnumaa omavalitsusi, kellega teeme tihedat koostööd, et leida üles just need majapidamised, mis kõige rohkem ja kiiremalt päästjate nõustamist vajavad. Nendeks on näiteks eakad või füüsilise erivajadusega inimesed, väikeste lastega pered ja toimetulekuraskustes leibkonnad. Suurt tähelepanu pöörame ka kortermajadele, kuna ühes korteris toimuv põleng seab ohtu ka teiste elanike kodud.

MERILIN MIHKELES

Ennetustöö büroo juhtivspetsialist
Lääne päästekeskus

ÖNNITLUSED

Õnnitleme noori peresid

ANGELIINA KOLLA Häädemeeste alevik	ema: Triinu Kolla isa: Tanel Kolla
LISETE KALMET Kabli küla	ema: Jane Ojaste isa: Eero Kalmet
BRAIDEN MUHU Häädemeeste alevik	ema: Janet Oad isa: Remo Muhu
KRIS-MARKUS ROLAND Treimani küla	ema: Triin Jõepera isa: Tauno Roland

SPORT

Suusatamine

Jõulumäe Tervisespordikeskuses toimunud Eesti murdmaasuusatamise meistrivõistlustel saavutasid Jõulu suusaklubi koosseisus mitmed Häädemeeste vallaga seotud suusatajad medalikohti.

Kein Einaste saavutas meeste teatesõidus koos Raivo Sala ja Alvar Johannes Aleviga pronksmedali. Sprinditeates tuli Kein Einaste hõbemedalile koos Alvar Johannes Aleviga. 18a noormeeste sprinditeates saavutas Risto Vaher koos Simo Teearuga hõbemedali. Juunioride 22 km distantsil saavutas Risto Vaher neljanda koha. 16a poiste teatesõidus võitis Häädemeeste Keskkooli 9. klassis õppiv Marthen Tasalain pronksmedali.

Suusatamise ETV-Swedbanki sarjas saavutas 12aastaste tüdrukute seas kolmanda koha Kimberly Born.

Sangpommisport

FOTO: ERAKOGU

Häädemeeste valla lahtiste sangpommi meistrivõistluste karikavõitjad.

20. märtsil toimusid Häädemeeste Spordihoones 2016. a Pärnumaa ja Häädemeeste valla lahtised meistrivõistlused sangpommi kahevõistluses. Kokku osales võistlustel 33 sangpommitõstjat Pärnumaalt, Tartumaa ja Jõgevalt. Meie vallast osales kuus sangpommitõstjat ja kaks esikohta jäid Häädemeeste valda.

Võistlused avas Häädemeeste abivallavanem Toomas Abel.

Pilk protokoll: **noored -14a** 1. Sander Vassiljev (Häädemeeste), 3. Rainis Vesik (Häädemeeste); **noored 15-17a-75kg** 1. Erik Strandberg (Häädemeeste); **noored 15-17a +75kg** 1. Karmo Kiviste (Saarde), 2. Reiko Lepik (Häädemeeste); **naised -68kg** 1. Koidu Killing (Audru); **naised +68kg** 1. Ülle Miil (Sindi); **mehed -73kg** 1. Eduard Virkus (Tori), 2 Hannes Maal (Häädemeeste); **-78kg** 1. Roman Kattai (Tartumaa); **-85kg** 1. Ruben Poljakov (Tartumaa), 3. Siim Marjamägi (Häädemeeste); **-95kg** 1. Ainar Aruväli (Jõgevamaa); **+95 kg** 1. Endel Taro (Tartumaa); **neiu** 1. Brigitta Kaelpe (Audru).

Ammulaskmine

2. aprillil toimusid Häädemeeste Spordihoones Häädemeeste Ammuklubi (AK) korraldamisel 39. Eesti sisemeistrivõistlused ammulaskmises.

Võistlejaid oli tulnud tervitama Riigikogu liige, EOK presidendikandidaat, Korvpalliliidu president Jüri Ratas.

Häädemeeste AK esindajatest saavutasid hõbemedali meestest Teet Tagapere, senioridest Aleksander Karama ja juunioridest Rasmus Järvesaar.

KOGUDUSED

EELK HÄÄDEMEESTE PÜHA MIKAELI KIRIKUS:

17. aprillil kell 12.00	3. pühapäev pärast ülestõusmispüha
20. aprillil kell 9.30	Ülestõusmisaja nädalapäev
24. aprillil kell 12.00	4. pühapäev pärast ülestõusmispüha
24. aprillil kell 13.30	Piiblitund kogudusemajas
27. aprillil kell 9.30	Ülestõusmisaja nädalapäev
1. mail kell 12.00	Pühade apostlite Filippuse ja Jaakobus Noorema püha (viilipäev)
4. mail kell 9.30	Püha Monica
5. mail kell 18.00	Kristuse taevaminemise püha
7. mail kell 11.00	Vaimulik laulupäev
8. mail kell 10.30	Palvus hooldekodus
8. mail kell 12.00	6. pühapäev pärast ülestõusmispüha
11. mail kell 9.30	Taevaminemisenädala kolmapäev
14. mail kell 12.00	Nelipüha laupäev
15. mail kell 12.00	Nelipüha
16. mail kell 12.00	2. nelipüha
18. mail kell 9.30	Nelipühapäeva palvekolmapäev

EELK TREIMANI PÜHA MATTEUSE KIRIKUS:

17. aprillil kell 14.00	3. pühapäev pärast ülestõusmispüha
15. mail kell 14.00	Nelipüha

VAIMULIK LAULUPÄEV

Tänavune Häädemeeste vaimulik laulupäev toimub laupäeval, 7. mail algusega kell 11.00 Häädemeeste Püha Miikaeli kirikus. Osalevad lauljad Pärnumaa kogudustest ja õpitakse pühalaulu. Päeva raamistavad palvused ja kohvilaud.

JUMALATEENISTUSED ÕIGEUSU KIRIKUTES

HÄÄDEMEESTEL:

16. aprillil kell 10 00	Liturgia
29. aprillil kell 10.00	Suur Reede jumalateenistus
1. mail kell 10.00	Liturgia. Kristuse surnuist ülestõusmine. Püha paasa
21. mail kell 10.00	Liturgia
21. mail kell 12.00	Koguduse täiskogu

TREIMANIS:

1. mail kell 13.00	Kristuse surnuist ülestõusmine. Püha paasa
28. mail kell 11.00	Liturgia.
28. mail kell 12.30	Koguduse täiskogu

URISSAARES:

14. mail kell 11.00	Liturgia. Kristuse surnuist ülestõusmine. Koguduse täiskogu
---------------------	---

RANNAKIRIKU Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

FOTO: ERAKOGU

Ammulaskjaid tervitas Riigikogu liige Jüri Ratas.

Eesti meistriteks tulid Merike Kahk, Andres Kahk ja Rasmus Rull Viljandi „Noolest“ ning Arvi Eek Alutaguse AKst.

ALEKSANDER-TÖNIS JOARAND

Õnnitleme aprillikuu sünnipäevalapsi

Olga Tamm	93	24.04.1923	Häädemeeste
Leida Oja	92	04.04.1924	Treimani
Ellen Juurik	92	26.04.1924	Sooküla
Fanilja Vaher	89	09.04.1927	Metsapool
Senta Kivaste	87	01.04.1929	Ikla
Ada Nikolai	84	30.04.1932	Krundiküla
Endel Olde	83	18.04.1933	Jaagupi
Marjo-Engaja Sõrmus	83	27.04.1933	Häädemeeste
Jüri Lilleste	82	29.04.1934	Häädemeeste
Leida Lepik	81	25.04.1935	Nepste
Leili Post	80	29.04.1936	Orajõe
Joe Teetsov	75	08.04.1941	Kabli
Maire Toom	75	25.04.1941	Häädemeeste
Aino Teor	70	11.04.1946	Papisilla
Terri Veelaid	70	22.04.1946	Penu
Ülo Sootee	70	29.04.1946	Treimani
Martin Parts	65	01.04.1951	Orajõe
Aime Tamm	65	25.04.1951	Häädemeeste
Aleksander Tammet	60	19.04.1956	Treimani
Lea Ollino	60	22.04.1956	Krundiküla

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil info@haademeeste.ee või telefonidel 446 4175 või 5669 2175 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

KUULUTUSED

Andmaris Grupp OÜ

Muld, kild, liiv, kruus veoga
KÜTTEPUUD 30–60 cm, valge-must lepp, kask, saar veoga
 Ohtlike ja suurte puude langetamine
 Korvtõstuki teenus 22 m
 Vihmaveerennide puhastamine
 Multilift kallur
 Tõstuk greiferkopa ja haaratsitega
 Tel +372 517 5783; andmarisgrupp@gmail.com

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõondis. Tel: 56 111 900

PUURKAEVUMESTRID
 Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.
 Lisainfo tel 52 69 604
www.puurkaevumestrid.ee

Puurvesi
 PUURKAEVUD
 Puurkaevude ja maasoosju puuraukude projekteerimine, puurimine, remont ja likvideerimine.
 Vee- ja kanalisatsioonitorustiku rajamine, reovee mahutite, septikute ning süvaveepumpade müük ja paigaldus.
 Tel: 5569 4310 info@puurvesi.ee
 Taavi Hanson www.puurvesi.ee

OÜ Mardi Metsatalu müüb

* LÕHUTUD KÜTTEPUID
 * EHITUSLIKKU
 SAEMATERJALI
 * HÖÖVELDATUD
 PÕRANDA-, VOODRI-
 JA KÄMPINGULAUDA
 Telefon 517 5277
www.mardimetsatalu.ee

KUULUTUSED

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. info@est-land.ee.
 Tel 504 5215, 514 5215.

E.E.Forest müüb lõhutud pliidi- ja ahjupuid (lepa- ja kasepuu). Teostame teenustööna võsa- ja metsaraiet, palkide saagimist ehitusmaterjaliks saeveskis. Ehitusliku saematerjali müük.
 Tel 523 1051.

Müüa **LÕHUTUD KÜTTEPUID** (kask, toored ja kuivad), pikkused 30 ja 50 cm. Veovõimalus, hind soodne.
 Tel 520 2518.

Sevenoil EST OÜ Häädemeeste bensiinijaam võtab tööle suveperioodiks **abitöölised**.
 Info tel 521 1698.

KAARDID ENNUSTAVAD
 Tel 900 1727. Suhted, töö, raha, õnn ja armastus ... Kogunud ennustajad Eesti vanimal ja parimal ennustusliinil 24 H. H 1,09 €/min, vt ka sooduspakumist: www.ennustus.ee.

Häädemeeste aiandis müügil köögiviljataimed, lilletaimed, maitsetaimed. Avatud E–R kell 9–16, tel 5648 3429, Lea.

KUHU MINNA

Häädemeeste Spordihooes
24. aprillil kell 11.00 KORVPALLITURNIIR
 Osalevad Häädemeeste, Saarde, Salacgrīva meeskonnad.

Häädemeeste staadionil
10. mail kell 10.45 EELKOOLIALISTE LASTE SPORDIPÄEV
 Kavas: –3a 30 m jooks, 4–5a ja 6–7a 30 m jooks, kaugushüpe, 150 m jooks.

Väljaandja: Häädemeeste Vallavalitsus / Toimetaja: Toomas Abel
 Telefon 446 4175 / e-kiri: toomas.abel@haademeeste.ee
 Postiaadress: Ajaleht „Koduvald“
 Pärnu mnt 13, Häädemeeste alevik 86001, Pärnumaa
 Küljendus: Armar Paidla / OÜ Rajakaar
 Trükk: AS Pajo / Tiraaž 1100 eks

VALLAMAJA: 446 4175 ja 5669 2175, info@haademeeste.ee
 Järgmise lehe materjalid peavad toimetajani jõudma hiljemalt kuu 1. tööpäevaks.

Treimani Rahvamajas
T 19.04.16 (12.00–13.00)
Häädemeeste Seltsimajas
T 19.04.16 (12.00–13.00)
 Rahvusliku motiiviga tuunikate, pluuside, pükste, retuuside, mantlite
NALJAKUU OSTUPÄEV!
 Tooteinfo – www.ethel.ee!
MÜÜGIL
UUED MUDELID!
SUKKPÜKSTE (3–5 €)
KAMPAANIA:
 ostad 2 – saad 3
 Lisaks puuvillased dressipüksid (10 €) ja bambusest retuusid (8 €) ja aluspesu (2,5 €)!
MÜÜGIL BABUSHKA MOTIIVIGA PÜKSID JA TUUNIKAD!

NB! Häädemeeste Vallavalitsus ei vastuta tasuliste kuulutuste sisu ning pakutavate kaupade ja teenuste kvaliteedi eest.

KOOSTÖÖPARTNER

TRERAADIO
Pärnumaal
92.7 Mhz
 KUULA PÄRNUMAA UUDISEID E-R KELL 7:30; 8:30; 9:30; 10:30; 12:30; 13:30; 14:30
Muutunud esimesena!

MÄLESTAME

MART VAHTER
 13.02.1941–13.03.2016
 Kabli küla

ELLA POKASAAR
 17.08.1925–31.03.2016
 Treimani küla

TATJANA TAMM
 20.06.1947–03.04.2016
 Häädemeeste alevik

LINDA TROSSMANN
 19.08.1942–04.04.2016
 Metsapool küla